

Қазақстан Республикасының ғылым және білім министрлігі

С. Торағыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті

Кәсіпорындағы экономика және басқару кафедрасы

ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ

Еңбек нарығының экономикасы пәнінің

050507 «Менеджмент» мамандығының студенттеріне
арналған

Павлодар

Мамандық бойынша
элективтік пәндер каталогы
негізінде әзірленген пәннің
жұмыс бағдарламасын
бекіту парағы

Нысан
ПМУ ҰС Н 7.18.1/08

БЕКІТЕМІН

ОІ жөніндегі
проректор

_____ Н.Э.

Пфейфер

200__ж. «__» _____

Құрастырушы: э.ғ.к., доцент _____ Омаров М.М.

Кәсіпорындағы экономика және басқару кафедрасы

ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ

Еңбек нарығының экономикасы пәні бойынша

050507 «Менеджмент» мамандығының студенттеріне арналған

Жұмыс бағдарламасы жұмыстың оқу жоспары және мамандықтың элективті пәндер каталогы негізінде әзірленген 050507 «Менеджмент».

С.Торайғыров атындағы ПМУ Ғылыми кеңесінің отырысында бекітілген 200_ж. «__» _____, №____хаттама.

Кафедра отырысында ұсынылған 200_ж. «__» _____
№____хаттама.

Кафедра меңгерушісі _____ С.К. Кунязова

Қаржы-экономикалық факультеттің әдістемелік кеңесімен құпталған

200_ж. «__» _____ №____ хаттама.

ӘК төрайымы _____ Л.А. Сидорова

КЕЛІСІЛДІ

Факультет деканы _____ Т.Я. Эрназаров 200_ж. «__» _____

ЖжӘҚБ ҚҰПТАЛДЫ

ЖжӘҚБ бастығы _____ А.А. Варакута 200_ж. «__» _____

1 Пәннің мақсаты мен міндеттері, оның оқу үрдісіндегі орны

Пәннің мақсаты студенттерді еңбек нарығындағы болып жатқан экономикалық процестермен таныстыру болып табылады. Атап айтсақ, халықтың өмір деңгейін жоғарлату үшін экономикалық алғышарттар құруға бағытталған еңбек нарығының басты проблемаларын шешуді оңтайландыру мен айқындау туралы сөз болып жатыр.

Курстың міндеттері:

- еңбек нарығы туралы түсінік алу;
- еңбек нарығының қалыптасу механизмімен танысу, аймақтық деңгейде еңбектің ішкі нарықтарын реттеу мен талдау жүйесімен танысу;
- жұмыс бастылық пен жұмыссыздықтың экономикалық категорияларымен танысу;
- еңбек нарығын қалыптастыру мен реттеуде мемлекеттің рөлін айқындау;
- Қазақстан Республикасының еңбек туралы заңнамасын оқу;
- Қазақстан Республикасында еңбек нарығының жағдайын зерттеу және оның даму болашағын анықтау;
- еңбек нарығының өзекті проблемаларын айқындау болып табылады.

Пәнді оқу нәтижесінде студент:

- еңбек нарығының элементтерін, құрылымын, үлгісін, еңбек нарығының ерекшеліктерін білуге,
- сұраныс пен ұсынысқа әсер ететін факторларды білуге,
- еңбек нарығында сұраныс пен ұсынысты, соның ішінде графикалық әдісті қолдана отырып, анықтауды білуге,
- сұранысты анықтаған кезде пайданы максимизациялау шарттарын ескере білуге,
- кәсіпорындарда еңбектің ішкі нарығының жағдайын талдауды білуге,
- аймақтық деңгейде және кәсіпорын деңгейінде жұмыс бастылық саясатын әзірлей білуге,
- Қазақстан Республикасының еңбек нарығы жағдайын талдай білуге және оның даму болашағын анықтай білуге,
- еңбек нарығындағы проблемаларды шешу бойынша нақты шараларды ұсына білуге тиісті.

2 Пререквизиттер

Пәнді оқу үшін келесі пәндер облысында тәжірибелік дағдыларға ие

болуға мен білу қажет:

- Менеджмент негіздері;
- Кәсіпорын экономикасы;
- Микроэкономика;
- Экономикалық теория;
- Экономиканы мемлекеттік реттеу.

3 Пәннің мазмұны
3.1 «Еңбек нарығының экономикасы» пәнінің тақырыптық жоспары

Пәннің тақырыптық жоспары

Нысан
 ПМУ ҰС Н 7.18.2/10

3.1.1 050507 «Менеджмент» мамандықтың жалпы орта білім негізіндегі, күндізгі оқу түрі, т. ж. 2007 тақырыптық жоспары

ПӘННІҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЫ					
№ р/с	Тақырып атауы	Сағат саны			
		Дәр	Тәж	Зерт	СӨЖ
1	2	3	4	5	6
1	Тақырып 1 Еңбек нарығының түсінігі	2	2	-	5
2	Тақырып 2 Еңбек нарығының қалыптасу механизмі	1,5	1,5	-	5
3	Тақырып 3 Еңбек нарықтары жұмыс бастылық пен жұмыссыздық реттеуіштері ретінде	1	1	-	5
4	Тақырып 4 Әлеуметтік-еңбек қатынастарды реттеудің әлемдік тәжірибесі	1	1	-	5
5	Тақырып 5 Адам капиталы	1	1	-	5
6	Тақырып 6 Еңбек нарығындағы дискриминация	1	1	-	5
БАРЛЫҒЫ:		7,5	7,5	-	30

3.2 Теориялық курстың мазмұны

3.2.1 Дәріс сабақтарының мазмұны

Тақырып 1 Еңбек нарығының түсінігі

Еңбек нарығының түсінігі. Еңбек нарығы: түсінігі, элементтері, құрылымы және еңбек нарығының үлгісі. Еңбек және еңбек ресірстары. Еңбек түрлердің классификациясы. Еңбек нарығының проблемаларын шешудегі тарихи тәсілдер. Еңбек нарығының үлгілері.

Еңбек нарығының негізгі қызметтері: еңбек ресурстарын тиімді орналастыру, жұмыс күшінің құнын анықтау, өндірістік еңбекке мотивацияны жоғарлату, жұмыс күшінің сапасын жоғарлатуға мотивация.

Еңбек конъюктурасын айқындайтын факторлар. Еңбек нарығының қалыптасу мен дамуының негізгі шарттары. Еңбек нарығының өндіріс құралдар нарығымен, тұтынушылық тауарлар мен қызметтер нарығымен, тұрғын үй нарығымен, капиталдар нарығымен өзара байланысы.

Тақырып 2 Еңбек нарығының қалыптасу механизмі

Еңбекке сұраныс. Мазмұны мен құрылымы. Еңбек күшінің сұранысына әсер ететін факторлар. Сұраныс қисығы. Еңбек ұсынысы: түсінігі және құрылымы. Ұсыныс қисығы. Сұранысты анықтау кезінде пайда максимизациясы шарттары.

Жұмыс күші ұсынысының интенсивтілігін өлшеу. Жұмыс күші ұсынысында қатысу ықтималдығының көрсеткіші.

Жұмыс күші ұсынысының қалыптасу үрдісі. Еңбек ресурстарының сандық көрсеткіштер өзгерістерінің еңбек нарығындағы ұсыныс процесіне әсер етуі.

Қазақстан Республикасында еңбек нарығының қалыптасу механизмі. Еңбек нарығында жұмыс күшінің сұранысы мен ұсынысының қазіргі заман теориялары.

Тақырып 3 Еңбек нарықтары жұмыс бастылық пен жұмыссыздық реттеуіштері ретінде

Жұмыс бастылық: мәні мен нысандары. Жұмыссыздық: пайда болу себептері, нысандары және жұмыссыздың мәртебесі. Еңбек биржалары. Халықтың миграциясы. Аймақтық деңгейде кәсіпорында еңбектің ішкі нарықтарын реттеу мен талдау жүйесі.

Еңбек нарығында сұраныс пен ұсыныс арасындағы сәйкессіздік (дисбалансы).

Еңбектің тиімділігін жоғарлату мен жұмыскерлер біліктілігінің өсу есебінен жұмыс күшіне бағаның біруақытта жоғарлауы кезінде оған сұраныстың өсуіне бағытталған экономикалық және ұйымдастырушылық шаралар кешенің жүзеге асыру жолымен еңбек нарығына институционалды ықпал жасау.

Тақырып 4 Әлеуметтік-еңбек қатынастарды реттеудің әлемдік тәжірибесі

Халықаралық ұйым және оның қызмет ету әдістері.

Бағдарламалық реттеудің халықаралық тәжірибесі.

Нарықтық экономика кезеңдегі еңбек нарығының өзекті проблемалары. Дамыған экономика салаларында жұмыс бастылық пен жұмыссыздық проблемаларын шешудегі шетел тәжірибесін талдау.

Тақырып 5 Адам капиталы

Адам капиталына инвестициялар. Адам капиталының теориясы. Адам дамуының индексі.

Тақырып 6 Еңбек нарығындағы дискриминация

Дискриминация түсінігі, дискриминация түрлері. Жұмыс бастылық пен еңбек облысындағы дискриминация туралы конвенция. Дискриминациямен күрестегі Еңбектің Халықаралық Ұйымының рөлі. ҚР-да еңбек саласындағы дискриминацияның ерекшеліктері.

3.2.2 Тәжірибелік сабақтардың мазмұны

Тақырып 1 Еңбек нарығының түсінігі

Сабақтың мақсаты:

- студенттерде еңбек нарығының мәні туралы түсінікті қалыптастыру;
- аналитикалық ойлау дағдысын жаттықтыру;
- еңбек нарығы түсінігін талқылау барысында жаңа ақпаратты қабылдау және ұсыныстарды дәлелдеу дағдыларын дамыту;
- ұжымдық жұмыс істеу дағдыларына үйрену.

Оқыту әдістемесі: студенттің өзіндік жұмысы.

Тақырып 2 Еңбек нарығының қалыптасу механизмі

Сабақтың мақсаты:

- еңбек ресурстарының ұсынысын анықтау бойынша және фирманың еңбек ресурстарға сұранысын анықтау бойынша есептерді шешу.

Әдістеме: өзіндік жұмыс.

Тақырып 3 Еңбек нарықтары жұмыс бастылық пен жұмыссыздық реттеуіштері ретінде

Сабақтың мақсаты:

- айсақтар мен салалар бойынша жұмыссыздық деңгейін болжай білу;
- жұмыссыздық деңгейін бағалау критерийлерін анықтау дағдысына ие болу.

Әдістеме: өзіндік жұмыс.

3.2.3 Студенттердің өзіндік жұмысы түрлерінің тізімі

Тақырыптық жоспармен және бақылау шаралардың күнтізбелік кестесімен сәйкес, пәнді оқу барысында студенттерге келесі аудиториялықтан тыс жұмыс орындау керек:

- дәріс сабақтарына дайындалу;
- тәжірибелік сабақтарға дайындалу;
- міндетті, бірақ дәріс материалына енбеген курс тақырыптарының қысқаша конспектісін жазу;
- бақылау шараларын орындау.

СӨЖ мазмұны

050507 «Менеджмент» мамандығының жалпы орта білім негізіндегі, күндізгі оқу түрі, т. ж. 2007 тақырыптық жоспары

№	ОӘЖ түрі	Есеп беру формасы	Бақылау түрі	Сағат көлемі
1	Дәріс сабақтарына дайындық		Сабаққа қатысу	6
2	Тәжірибе сабақтарына дайындық, үй тапсырмаларын орындау	Жұмыс дәптері	Сабаққа қатысу	6
3	Аудитория сабағының мазмұнына кірмеген материалды меңгеру	Конспект	Ауызша сұрау	9
4	Бақылау шараларына дайындық		МБ 1, МБ 2	9
	Барлығы			30

Өзіндік оқу үшін студенттерге ұсынылатын тақырыптар

«Еңбек нарығының экономикасы» курсы бойынша материалды өзіндік оқудың мақсаты – теориялық материалды аса терең оқу және Қазақстан Республикасының еңбек нарығының жағдайын талдау мен оның даму болашағын анықтаудың, еңбек нарығы проблемаларын шешудің тәжірибелік дағдыларын алу.

Тақырып 1 Еңбек нарығының түсінігі

Еңбек нарығының негізгі қызметтері: еңбек ресурстарын тиімді орналастыру, жұмыс күшінің құнын анықтау, өндірістік еңбекке мотивацияны жоғарлату, жұмыс күшінің сапасын жоғарлатуға мотивация.

Нарықтың конъюнктурасын айқындайтын факторлар. Еңбек нарығының қалыптасу мен дамуының негізгі шарттары. Еңбек нарығының өндіріс құралдар нарығымен, тұтынушылық тауарлар мен қызметтер нарығымен, тұрғын үй нарығымен, капиталдар нарығымен өзара байланысы.

Ұсынылатын әдебиет: [1,2,3,5,7]

Бақылау түрі: межелік және қорытынды бақылау

Тақырып 2 Еңбек нарығының қалыптасу механизмі

Жұмыс күші ұсынысының интесивтілігін өлшеу. Жұмыс күші

ұсынысында қатысу ықтималдығының көрсеткіші.

Жұмыс күші ұсынысының қалыптасу үрдісі. Еңбек ресурстарының сандық көрсеткіштер өзгерістерінің еңбек нарығындағы ұсыныс процесіне әсер етуі.

Қазақстан Республикасында еңбек нарығының қалыптасу механизмі. Еңбек нарығында жұмыс күшінің сұранысы мен ұсынысының қазіргі заман теориялары.

Ұсынылатын әдебиет: [2,4,6, ҚР-ң еңбек туралы заңы, 2030 стратегиясы]

Бақылау түрі: межелік және қорытынды бақылау

Тақырып 3 Еңбек нарықтары жұмыс бастылық пен жұмыссыздық реттеуіштері ретінде

Еңбек нарығында сұраныс пен ұсыныс арасындағы сәйкессіздік (дисбалансы).

Еңбектің тиімділігін жоғарлату мен жұмыскерлер біліктілігінің өсу есебінен жұмыс күшіне бағаның біруақытта жоғарлауы кезінде оған сұраныстың өсуіне бағытталған экономикалық және ұйымдастырушылық шаралар кешенің жүзеге асыру жолымен еңбек нарығына институционалды ықпал жасау.

Ұсынылатын әдебиет: [1,2,3,4,5]

Бақылау түрі: межелік және қорытынды бақылау

Тақырып 4 Әлеуметтік-еңбек қатынастарды реттеудің әлемдік тәжірибесі

Нарықтық экономика кезеңдегі еңбек нарығының өзекті проблемалары. Дамыған экономика салаларында жұмыс бастылық пен жұмыссыздық проблемаларын шешудегі шетел тәжірибесін талдау.

Ұсынылатын әдебиет: [4,7, журналдар]

Бақылау түрі: межелік және қорытынды бақылау

Тақырып 5 Адам капиталы

Адам дамуының индексі.

Ұсынылатын әдебиет: [статистикалық жинақ, журналдар]

Бақылау түрі: межелік және қорытынды бақылау

Тақырып 6 Еңбек нарығындағы дискриминация

Жұмыс бастылық пен еңбек облысындағы дискриминация туралы конвенция. Дискриминациямен күрестегі Еңбектің Халықаралық Ұйымының рөлі. ҚР-да еңбек саласындағы дискриминацияның ерекшеліктері.

Ұсынылатын әдебиет: [журналдар]

Бақылау түрі: межелік және қорытынды бақылау

Әдебиет

Негізгі

1. Адамчук В.В. Экономика и социология труда / Адамчук В.В., Ромашов В.В., Сорокина М.Е. - М.: ЮНИТИ, 1999
2. Владимирова Л.П. Экономика труда. — М.: Дашкок и К.. 2000
3. Меликьян. Экономика рынка труда и социально-трудовые отношения. -М.. 1996
4. Слезингер Г.Э. Труд в условиях рыночной экономики. - М.. 1998.
5. Сосновская Л.Н. Основы теории рынка труда. - Санкт - Петербург, 1993.
6. Татибеков Б.Л., Байзакова Л.А., Мельдеханова М.К. Рынок труда и занятость. Реформирование экономики Казахстана /Под ред. Кенжегузина М.Б. - Алматы, 1997.-С. 331-34
7. Эренберг Дж., Смит Р.С. Современная экономика труда. Теория и государственная политика. - М., 1996

Қосымша

8. Закон РК «О занятости населения» от 08.02.1991.
 9. Закон РК «О занятости населения» // Казахстанская правда - 05.01.1999.
 10. Закон РК «О труде в Республике Казахстан» от 10.12.1999 г
 11. Концепция региональной политики Республики Казахстан на 2006-2010 гг.
 12. Заславский И. К новой парадигме рынка труда // Вопросы экономики - 1998 -№2.-С. 83-91.
 13. Котляр С. Методология оценки безработицы // Человек и труд - 2000 - №8.
 14. Назарбаев Н.А. Казахстан - 2030. Процветание, безопасность и улучшение благосостояния всех казахстанцев. Послание Президента страны народу Казахстана. // Казахстанская правда - 11.10.1997
 15. Хеген Рольф. Стабилизация, адаптация, занятость: опыт стран и российские реформы // Проблемы теории и практики управления. - 1996. - № 5 - с. 24 -28.
- Журналы
16. Вестник Министерства труда и социальной защиты населения Республики Казахстан.
 17. Вопросы экономики
 18. «Казахстан в цифрах». Статистический ежегодник / Агентство РК по статистике
 19. Статистический бюллетень Министерства финансов Республики Казахстан (ежемесячник)
 20. Труд в Казахстане
 21. Человек и труд
 22. Экономика и учет труда

Мамандықтың жұмыс
бабындағы оқу жоспарынан
үзінді көшірме

Нысан
ПМУ ҰС Н 7.18.1/10

**Мамандықтың жұмыс бабындағы оқу жоспарынан үзінді көшірме
050507 «Менеджмент»**

Пәннің атауы Еңбек нарығының экономикасы

Оқу формасы	Бақылау формасы						Білім алушылардың жұмыс көлемі, сағатпен			Курс және семестр (сағаттарды) бойынша сағаттарды бөлу					
	свт.	сын.	КЖ	КЖ	ЕКЖ	жұм.Бақыл.	барлығы			дәр	пр	СӨЖ	дәр	пр	СӨЖ
							жал	ауд	СӨЖ						
Күндізгі ЖОБ негізінде, т.ж. 2007	5						45	15	30	5 семестр			6 семестр		
										7,5	7,5	30			